

Úvahy nad úlohou člověka v dnešním světě a nadcházející době

Miroslav Andrt

Počátek nového milénia je jako stvořený pro zamyšlení nad úlohou člověka ve světě a smyslem života všeho jsoucího vůbec. Tyto úvahy jsou o to naléhavější, neb stav přírodního prostředí ani lidské společnosti nenasvědčuje tomu, že bychom svým civilizačním vývojem směřovali k světlým zítřkům. Naopak se zdá, že se nezadržitelně a zvyšujícím tempem řítíme do jasné záhuby vyvolané buď přírodní katastrofou globálního rozsahu, nukleární válkou nebo alespoň nezvladatelnou epidemií mající původ v genetických manipulacích. Ačkoliv jsme za posledních sto let zaznamenali mimořádný a dosud nevídaný vzestup v materiální oblasti, jenž naprosto proměnil životní styl jednotlivců i celých populací, přesto nelze tvrdit, že by úměrně tomu vzrostla kvalita života také po duševní a duchovní stránce. K čemu je nám všechna ta věda a technika, když nedovedeme žít plnohodnotný a šťastný život, když se stále ženeme ve stresu za něčím, co se na sklonku života rozplyne před očima jako pára nad hrncem, nebo proč vynakládáme tolik úsilí na něco, co vlastně ani třeba nemá smysl... Vždyť uvědomujeme si vůbec smysl vlastního života, především však ve vztahu k době, v níž se právě nacházíme?

Dnešní vypjatá doba není vůbec snadno uchopitelná a na každého z nás klade vysoké nároky na porozumění jí. Jen málokdo dokáže žít v duchaprázdnu a proto se většina lidí vydává hledat svůj výklad světa, v němž nalezne oporu a životní jistoty. Kdo není svázán tradicí a hledá s otevřeným srdcem a myslí, záhy zjistí, že se nachází přímo v duchovní džungli, v níž se musí co nevidět ztratit. Nehledě na to, že se nabízí mnoho různých výkladů a řada dotírajících "vykladačů" nám zaručeně dodá svou pravdu pravd. Kdo nám však může porozumět lépe než my sami? Za tím účelem jsme prodělali také onen dlouhý a bolestný vývoj, aby se z nás staly samostatně myslící a cítící bytosti zovoucí se člověkem. Bytosti, které umí hluboce milovat, jakož i sveřepě nenávidět, tvořit i bořit. Vždyť ono pověstné "vyhnání z Ráje" znamená v podstatě vyhnání člověka z lůna Přírody a jejích zákonů, z lůna konejšivé nevědomosti. Pochopitelně jsme svou fyzickou složkou stále součástí Přírody, kde podléháme jejím zákonitostem. To však již plně neplatí v oblasti duševní a naprosto ne ve sféře duchovní. Nejsme již totiž plně řízeni pudy a vrozenými reflexy, nýbrž postupně jsme v sobě vypracovali složku racionální, tj. rozum a schopnost myšlení. Touto novou kvalitou jsme se dobrali poznání a převzali tak odpovědnost za

vlastní život. Již se nadále nemůžeme vymlouvat na sílu pudů, jisté vnější okolnosti či něčí vlivy, na nic a na nikoho. Samostatným rozhodováním máme prvořadou odpovědnost každý za sebe, svůj život a jeho kvalitu, jenž tvoří zároveň součást kvalitního žití celého společenství v přírodním a kulturním prostředí Země. A těžko náš život bude hodnotný, neporozumíme-li mu do jeho hloubky a vši té vícevrstevnatosti (i skryté a neviditelné), již bohatě oplývá.

Často se dnes hovoří o duchovnosti a duchovním životě, až se zdá, že je tento termín mnohdy zneužíván a každý si ho vykládá po svém. Otázkou, co je duchovní život a jak ve skutečnosti vypadá, se dlouhodobě zabýváme na pravidelných seminářích pod vedením paní Milušky Kubičkové. Otevírá se tam často živá a podnětná diskuse, jenž přináší i plodné závěry. Několik zásadních myšlenek bych zde rád nadnesl a snad se mi tím podaří vyvolat diskusi i ve Vás.

Kupříkladu je pozoruhodné, že v touze nalézt hlubší rozměr života se řada lidí obrací k učení a technikám, které měly svou platnost a význam v dávných dobách a jiných kulturách než se nacházíme nyní. Stejně tak jako platí, že bychom většinu svých potravin, surovin a výrobků měli čerpat ze svého co možná nejbližšího okolí, taktéž odpovědi na duchovní podněty bychom se měli snažit hledat v kulturně-civilizačním okruhu, kde jsme se zrodili a vyrůstali, a to nejen prostorově ale i časově. Není přeci náhodou, že jsme příslušníky právě určitého národa, který svým odkazem přináší jako kamínek do mozaiky všech národů a kultur svůj jedinečný díl. Místo abychom byli vskutku těmi, jimiž jsme a být máme, přebíháme často jako zběsilí od jednoho učení k druhému, od jedné techniky k jiné, lepší, jež nás vynese do nebeských výšin a mimořádných stavů mysli. Toto pachtění mi často připomíná typické chování konzumních lidí, jenž v supermarketu, kde právě vyhlásili letní výprodej, pobíhají od regálu k regálu a házejí do vozíku vše, co by je mohlo vynést na vrchol spotřebního blaha. Takováto cesta zaměřená na prožitkové labužnictví nám však jen těžko přinese kvalitní život, zrovna jako výše zmíněné super-hypermarketové běsnění. Naopak nás často jen odvádí od reálného života, ve kterém se posléze čím dál více ztrácíme, místo abychom se sami cele nalézali.

Nespočívá však onen duchovní život právě v té každodennosti, kdy se musíme neustále vědomě rozhodovat a volit z nabízených možností, na základě vlastního úsudku a s tím, že za svá rozhodnutí neseme taktéž plně všechny důsledky? Nebývá to často náhodou tak, že se člověk bojí plně převzít odpovědnost za svůj život? Nesnaží se jen ve všech těchto "všespásných" učeních a technikách, které nekriticky přijímá, nahradit ztracené ochranné lůno Přírody lůnem dogmatického náboženství nebo duchovního

mistra? Nová doba si však od nás žádá víc. Již jsme přestali být dětmi, které se drží máminy sukně nebo capkají v chodítku. Naším úkolem je stát na vlastních nohou a samostatně jít i s vědomím toho, že můžeme upadnout a rozbít si nos. Slovy Milušky Kubíčkové bychom se měli stát "architektky" vlastního života, jenž prozařujeme v jeho každodennosti spásným slunečním jasem - ryzostí Ducha a naopak se varujíc polovědomého mlhavého mystična a mrtvého mátožení na rádoby duchovní cestě. K opatrnosti před všemi starodávnými učenými a technikami nabádá také Karel Funk. Píše o tom, že všechny staré systémy poznání měly svou plnou platnost v době, v níž vznikaly. Dnes však máme naprosto změněné podmínky, na něž nedovedou úspěšně odpovídat. Obrazně to Funk přibližuje jako naši marnou snahu obléci se do starých roztrhaných hadrů, kde tu a tam zůstal krásný ornament, ale celkově nás nemohou odít. Naopak mnohdy ani nevíme, jaké síly můžeme oživit a spustit.

Hovoříme-li o duchovním člověku, rozhodně si myslím, že ho nepoznáme podle toho, kolik stavů vědomí ovládá, s kolika astrálními bytostmi je v kontaktu, kolik stoupenců ho uctívá nebo snad podle toho, že je v trvalé meditaci uzavřen do temné klášterní komůrky kdesi v horách, stran veškerého dění usilujíc o vlastní spásu. Vpravdě duchovní člověk se prokáže teprve svým každodenním životem. Duchovnost nespočívá v "úletu" do jiných světů, nýbrž v tom, že načerpané duchovní poznání a sílu dosažené vlastním hlubokým prožitkem předává člověk dále - lidem, světu, celé Zemi. Život přeci není jen utrpení, z něhož se musíme stůj co stůj vymanit, jak tvrdí kupříkladu budhisté. Naopak člověk může svým tvořivým přístupem nadále rozvíjet jeho krásu a aktivním mírem ho povznášet na vyšší úroveň. Nemůžeme světu jen brát, ale je načase, abychom mu začali též vracet. Za tím účelem jsme v sobě rozvinuli rozum. Pěstování pouze rozumové složky však vede, jak je nejvíce patrné v ekonomicky nejvyspělejších zemích, k velmi zúženému, povrchnímu, konzumně-plýtvavému, bezcitnému a sobeckému přístupu k životu, neberoucímu ohled na nic a nikoho. Je to určitá daň za tento nutný vývoj. Naší úlohou však nyní je nalézt vědomě cestu zpět ke svému srdci. Vyváženým spojením rozumu a srdce se máme šanci stát vskutku plnohodnotnou součástí nás obklopujícího světa, který bychom měli poznávat ve vší jeho mnohostrannosti a vícevrstevnatosti. Stojíme všichni na velikém rozcestí a na rozhodnutí každého z nás záleží, kam se budeme ubírat; zda bude postupovat náš pád do bezduchého konzumního materialismu, nebo budeme ulétávat do bezbřehé a pohlcující sféry svých citů a nebo se rozhodneme pro vědomý, zodpovědný a vyvážený přístup ke svému životu. Že záleží vskutku na každém z nás dokládají i slova slovinského autora Marka Pogačnika z úvodu knihy Systémy Země a síla Kristova: "Vývoj člověka dnes dospěl k rozhodujícímu bodu obratu. Jde o budoucnost lidstva a Země; ta závisí na tom,

zda člověk rozpozná svou rozhodující roli v evoluci vědomí Země. Člověku připadl onen jedinečný úkol, aby překonal tisíciletí starou propast mezi nebem a zemí, mezi duchem a hmotou. Nebe a země chtějí být v procesu zrodu člověka sjednoceny".

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že ačkoliv je současná doba mimořádně složitá, nepřehledná a možná nás čeká ještě čeká zdánlivě hlubší úpadek, přesto věřím v celkový kladný obrat na Zemi i v lidské společnosti, který však bude vyžadovat naši aktivní podporu. Stejněho mínění je i Pogačnik, když v závěru své knihy píše: "Až každý jednotlivý člověk projde procesem podstatné proměny - současné změny Země nutí všechny lidi učinit v tomto směru rozhodnutí - pak vstoupíme do nové fáze vývoje, která je charakterizována jako je celistvost, vícedimenzionalita a radost. (...) Cesta zrodu člověka má smysl: Jakkoli je mnohdy těžké a bolestné jít cestou proměny, je to cesta smysluplná. (...) Je třeba nenechat se mýlit "falešnými proroky". Jejich katastrofická proroctví o změnách Země vycházejí z jejich omezeného vhledu do tajemství proměny, a nikoli z komplexního přehledu o nutných fázích přechodu na nový stupeň vývoje. (...) Nemějme strach! V příštích tisíci letech bude mít každý z nás dostatek času, aby dokončil svůj proces zrodu člověka na stupni započatém Ježíšem. Země nám právě svými proměnami vytváří podmínky, které mohou tento proces nejlépe urychlit."

Doporučené prameny poznání

Semináře doc. Miluše Kubíčkové

Karel Funk - Odívání Sluncem

Marko Pogačnik - Systémy Země a síla Kristova